

Regisseur Marc Liebens (links), dramaturgen Jean-Marie Piemme en Michèle Fabien en auteur Jean Louvet (rechts, staande) in het decor van "Conversation en Wallonie" – Ensemble Théâtral Mobile, 1978

Alice Hij had zoveel te doen. Ze hebben uiteindelijk toch hun huis gekocht. Dan, nieuwe meubelen. Ze zijn nogal ingericht, hoor.

Ulysse Goed. Weet je wie er gestorven is? Jef. Jef, de Vlaming.

Jonathan Zo oud was hij toch niet.

Ulysse Hij was nooit ziek geweest. Weet je het nog? Zo stoer als een eik. Als hij thuiskwam van de fabriek, at hij een brok en dan, hup, de tuin in.

Alice Wist niet van ophouden.

Ulysse Hij gaat met pensioen. Maar het duurt niet lang of hij voelt zich niet goed.

Lydie Duizelingen, heeft Juliette, zijn vrouw, mij gezegd.

Ulysse Jef wint wat inlichtingen in, overlegt bij zichzelf wat hij gaat doen, wacht af. Ze zijn allebei zo gierig als wat. Ze bijten een frank in twee. Kortom, uiteindelijk komt de dokter. Het hart, het hart is versleten. Opgelet voor een hartaanval. Een speciaal dieet. De dokter gaat weg. Dat dieet kan me gestolen worden, zegt Jef. En hij leeft verder zoals voorheen. Voordien had hij een gezonde eetlust: die is niet verminderd. Kortom, met Kerstmis, nu Jefs zoon getrouwd was, heeft hij de avond ervoor een etentje bij hem thuis georganiseerd. Jef gaat ernaar toe. 's Anderendaags ligt hij in zijn bed, zo wit als een lijk. Ze hebben het Juliette genoeg gezegd: Jef is ziek. Het is ernstig. Een man gelijk hij, dat is niet normaal. Daar komt een dokter aan te pas. De dagen gaan voorbij. Jef was nooit ziek geweest. Juliette wilde van geen dokter weten. Hij is gestorven. Gierig! Nog liever creperen. Je vader zei altijd: "Jef, dat is een slaaf." Weet je nog dat hij dat zei?

Jonathan Niet in mijn bijzijn.

Ulysse Haar man laten sterven omdat een doktersbezoek te veel zou kosten. Juliette, die zie ik niet meer staan. Nooit meer.

Alice Eten. Alles moet op.

Lydie We eten, Alice.

Alice Anders bederft het toch.

Ulysse Ze mag creperen.

Jonathan Wat is er gebeurd in Empyrex?

Eugène Met de zoon van de melkboer?

Ulysse Ze hebben alles zoveel mogelijk in de doofpot gestopt.

Jonathan Is er bij Empyrex geen staking aan de gang?

Eugène Het is een nieuwe fabriek die men al wil sluiten denk ik. De arbeiders zijn in staking.

Ulysse Dat zal niet blijven duren. Mooie verrassing dat je met Allerheiligen eens afkomt. Maar het graf van je vader, is dat nu juist voor de bocht of erachter, wanneer men voorbij de witte muur gaat, op het kerkhof? Ieder jaar vergis ik mij. Is het het graf waar geen naam op staat?

Eugène (Wijzend naar Ulysse.) Weet je dat hij verhuisd is?

Ulysse Ik betaalde niet zoveel. Ik heb daar vijftien jaar gewoond; ik betaalde duizend frank huur.

Jonathan In 1976, dat is voor niets.

Ulysse Akkoord. Maar het dak. Het dak, Jonathan, je weet hoe belangrijk dat is, het dak van een huis. Weet je nog, toen je pas getrouwd was had je een huis gekozen met een slecht dak. En het is Grégoire die jou van mening heeft doen veranderen.

Jonathan Grégoire, mijn vader?

Alice Grégoire, wie zou dat anders kunnen zijn? Dat is je vader, ja.

Ulysse Het dak lekte langs alle kanten. Je had me eens op zolder moeten zien rondlopen met potten en pannen. Ik heb drie keer de eigenaar gezien. "Voor duizend frank per maand hebt u niet te klagen. Met de rest hou ik mij niet bezig."

Jonathan Dat is niet wettelijk. Het dak, dat is voor de eigenaar.

Ulysse Niets aan te doen. Ik ben weggegaan. (Een poos.)

Alice Weet je dat we eindelijk aangesloten zullen worden op de riolering?

Jonathan Dat is niet te vroeg.

Eugène Ze stonden zes tegen vijf in het schepencollege. Zes rechts, vijf links. En Fraikin, de ijzerhandelaar, die altijd rechts geweest was, loopt toch wel over naar links zeker. Op slag zes links. Dat is nogal een schandaal geweest. Gisteravond waren we er nog over aan het praten, met de oudjes, voor de deur.

Jonathan Ja, ik heb ze zien zitten op hun stoel, daarstraks. Wat zijn ze verouderd.

Ulysse Af en toe babbelen we nog, als het mooi weer is, maar het is niet meer zoals vroeger. We spelen niet meer, Jonathan. Dat is voorbij, de goeie oude tijd dat we speelden met je vader. Of het nu zomer was of winter.

Jonathan Met de lotto.

Ulysse 's Winters niet, dan speelden we geen lotto.

Lydie Trikrát, ja.

Alice Ik ga de krans klaarmaken in het berghok.

Ulysse En met je vader waren er nog die fameuze partijtjes met twee kaartspellen, twee volle spellen, weet je nog?

Jonathan Neen.

Lydie Ik ook niet. Ons geheugen is niet meer wat het was.

Ulysse We zijn vermoeid.

Jonathan Hoe eigenaardig. Ik heb de indruk dat ik geen herinneringen meer heb aan mijn vader.

Lydie Dat is maar een indruk.

Ulysse Zoals Lydie zegt: het is misschien het geheugen dat verdwijnt. Maak u daar maar geen zorgen over.

Jonathan Net of hij nooit geleefd heeft.

Lydie (Opstaand.) Ik stap op, Jonathan. Tot morgen.